

DAGNĖ

Tą niūrią besibaigiančio rudens dieną Dagnė atsidūrė toli nuo Lietuvos. Išėjusi iš konferencijos salės ji užsitraukė neperšlampamo palto gobtuvą, dengiantį plaukus nuo įkyraus lietaus, ir gūždamasi nuo iki kaulų besismelkiančios žvarbos, stipraus vėjo genama nuskubėjo krantine viešbučio link. Pats negražiausias metų laikas, mąstė ji. Mėgstu rudenį, bet tik ne tokį, kai vėtra plėšia nuo medžių liūdnuos, jau ryškias spalvas praradusius, rusvus, susiraukšlėjusius lapus, gena juos tolyn, meta į upę, kur jie plūduriuoja netekę vilties išsigelbėti. Prabėgdama pro mažutę kavinukę Dagnė metė žvilgsnį į vitriną. Kampe jaukiai liepsnojo židinys, viliodamas užteiti, prie staliukų sėdėjo vos keli žmonės – kas gi tokiu oru vaikštinės po nesvetingai atrodantį miestą. Atrodo, viduje miela ir šilta, kaip tik to man dabar reikia, pagalvojo Dagnė. Išsitraukusi telefoną ji pažiūrėjo, kiek valandų, nusprendė, kad iki skrydžio dar užtektinai laiko, todėl gali trumpam užsukti, išgerti karštos arbatos ir sušilti.

Vos įėjusi ji pastebėjo prie židinio kabančias kalėdines kojines, raudonais bumbuliukais papuoštas eglutės šakelės vazelėse ant staliukų, dėmesį iš karto patraukė gitaros

garsai – prie kampinio staliuko sėdėjo vaikinukas ir brązginu populiarią melodiją, tyliai dainuodamas angliškai. Ji nusišypsojo – kavinukė viršijo visus jos lūkesčius – ir ore plevena ankstyva Kalėdų dvasia, nors dar tik lapkričio pradžia, ir skamba graži muzika. Dagnė prie baro užsisakė arbatos ir įsitaisė prie nuošalaus staliuko, atokiau nuo vaikino, neketindama klausytis žodžių – tegul muzika būna tik tolimas fonas, neblaškantis minčių. Ji siurbčiojo karštima, prisimindama įspūdingesnius konferencijos pranešimus ir trokšdama kuo greičiau atsidurti namuose. Viena dainą pakeitė kita ir dar kita, puodelis sparčiai tuštėjo, bet Dagnė dar nenorėjo išeiti į žvarbą ir svarstė, gal reikėtų užsisakyti taurelę ko nors stipresnio. Staiga ji sukluso – nauja melodija pasirodė keistai pažįstama, lyg iš tolimų atminties klodų atskilusi atplaiša. Įsiklausiusi atidžiau Dagnė išgirdo... lietuviškus žodžius – vaikas negarsiai dainavo: *Ruduo už lango, tuoj pūs šiaurys, ir paukščiai vėlei iš mūs išskris, o mes paliksim, bus šalna vėl, ir saulę klausim: kodėl kodėl.* Blykstelėjo ryškus prisiminimas: jie trise sėdi jos kambaryje – jos vaikas Bartas, geriausia draugė Magna ir ji. Nuotaika liūdna, nors Dagnė turėtų šokinėti iš laimės – ją atrinko pusę metų studijuoti Pietų Korėjoje pagal mainų programą, atsisveikinimo vakaras su brangiausiais žmonėmis, koridoriuje laukia jau sukrauti lagaminai, bet ji nejaučia jokie džiaugsmo. Taip viliojusios studijos tolimoje, egzotiškoje šalyje dabar rodėsi keistai bauginančios ir nepatrauklios. Iki šiol Dagnė lankėsi tik labai netolimame užsienyje – Lenkijoje, Latvijoje, Estijoje, vos kartą skrido lėktuvu, o dabar reikės palikti įprastą aplinką, brangiausių

žmones ir trenktis per pusę Žemės rutulio į visiškai svetimą kraštą, į nežinią, kur ji bus vienai viena ir tikriausiai jausis žvėriškai vieniša...

Kodėl nuvyto žolė žalia, kodėl mums likti skirta dalia, ko vaikų vėjas sausus lapus, ko girdo žemę sodrus lietus? – dainavo vaikinai, o Dagnei ausyse suskambo derantys Barto ir jam priartiantys jos pačios ir Magnos balsai... *Kodėl mums likti skirta dalia?* Taip, Dagnė išvyksta, o visi jos draugai ir artimieji lieka. Kaip ji taip ilgai išters be jų? Ar ta daina turėjo daugiau žodžių? Dagnė tada manė, kad jos išleistuvėms skirta, jų visų trijų niūrią nuotaiką atspindinti daina gimė spontaniškai, jos kambaryje, nes nebuvo jos girdėjusi nei anksčiau, nei teko išgirsti kada nors vėliau. Bet štai tas vaikinukas iš kažkur ją išmokęs.

Dagnė pažvelgė į telefoną. Jau tikrai laikas eiti. Bet gal pirma dar pasiteirauti? Ji pakilo nuo staliuko ir patraukė prie vaikino. Šis liovėsi grojęs ir įsižiūrėjo į ją, turbūt laukdamas, kad ji pasidomės, kokia kalba jis dainavo.

– Iš kur tu žinai šią dainą? – lietuviškai paklausė ji.

Jis nustebeęs kilstelėjo antakius ir džiugiai tarė:

– O, jūs lietuvi.

– Taip, čia mano jaunystės daina, paskutinį kartą girdėjau gal prieš dvidešimt metų, mėginau ieškoti internete, bet neradau.

– Mano mama ją kartais dainuoja, tai ir aš išmokau, – draugiškai paaiškino vaikinai. – Maniau, kad tai populiari senų laikų daina.

– Ne, ji visai nepopuliari, – liūdnai tarė Dagnė. – Dabar jos niekas nebedainuoja.

– Gaila, – tarė vaikinas. – Graži daina, tik labai liūdna. Apie išsiskyrimą. kažkas liko, kažkas išvyko, ir jie niekada nebesusitiko.

– Taip, iš tiesų... – nutęsė Dagnė. – Jos nebesusitiko...

Vaikinas įdėmiai įsižiūrėjo į ją, bet nieko nepasakė, tik užgavo gitaros stygas, ketindamas pradėti kitą melodiją.

– O kas tavo mama? – virpančia širdimi paklausė ji. – Gal aš ją pažįstu?

– Nemanau, – vaikinas staiga užsivėrė ir vėl perbraukė stygas. – Lietuva didelė.

– Ir vis dėlto, gal galėtum jai perduoti mano vizitinę kortelę? – Dagnė ištraukė iš piniginės kortelę ir padavė vaikiniui. – Jei tavo mama manęs nepažįsta, tai tiesiog išmes. O jei pažįsta... Na, ji pati nuspręs, kaip pasielti...

– Gerai... – jis dvejodamas paėmė kortelę ir nė nežvilgtelėjęs įsimetė į kišenę. – Perduosiu mamai... O dabar...

– O dabar man jau laikas bėgti, kad nepavėluočiau į lėktuvą, – skubiai nutraukė jį Dagnė. – O tu gražiai dainuoji. Man labai patiko.

– Ačiū.

– Sėkmės kūryboje ir šiaip gyvenime, – dar palinkėjo ji, apsigręžė ir nužingsniavo durų link.

Žvilgtelėjusi į telefoną, Dagnė išsigando, kad laiko iki skrydžio liko ne tiek ir daug – užtruko besiklausydama vaikinuko ir klausinėdama, traukiniu gali ir nespėti, todėl, kad jaustųsi ramiau, nuskubėjo į taksi stotelę. Pakeliui į oro uostą, Dagnę užplūdo prisiminimai. Jie būriavosi, stumdė vienas

kitą, išnirdavo ne eilės seka, atskleidami jau giliai praeityje nugrimzdusius epizodus. Magna... gal septynerius metus buvo geriausia draugė, kol staiga išnyko iš jos gyvenimo.

Tas vaikinukas – tikrai Magnos sūnus, atpažino jos bruožus – tos gilios, rudos akys, tie šiek tiek pasibangavę plaukai, antakių linkis... Kažin, kiek jam metų? Gal dar nėra dvidešimties, bet tikrai vyresnis už Dagnės vaikus. Kai ji pabandė daugiau išsiaiškinti apie jo motiną, vaikas iš karto tapo įtarus, užsisklendė, ir ji nemėgino net vardo paklausti. Žinoma, jis nebūtų pasakęs. O kodėl turėjo pasakyti? Juk ji – tik nepažįstama, atsitiktinai kavinėje sutikta moteris, nesvarbu, kad lietuvė. Šiais globalaus pasaulio laikais nieko nestebina, kai sutinki tautiečius pačiuose atokiausiuose Žemės rutulio kampeliuose. Dabar lieka tikėtis, kad įtarusis vaikinukas perduos motinai Dagnės vizitinę kortelę ir Magna paskambins ar bent parašys, nes kortelėje nurodytas ir elektroninis paštas.

Vadinasi, Magna įsikūrė Danijoje. Nors ką gali žinoti? Gal tik jos sūnus čia studijuoja, ar atvyko pagal mainų programą, o mama gali gyventi bet kurioje Vakarų Europos šalyje. O, kad Dagnei nereikėtų skristi namo, ji sugrįžtų į šią kavinę rytojaus popietę, gal spėjamas Magnos sūnus vėl ateitų padainuoti. Dagnė priekaištavo sau, kodėl taip lengvai paleido vaikiną. Galėjo rasti žodžių, kurie būtų jį nuraminę, paskatinę atsiverti. Tačiau neverta gailėtis – kažin, ar jis rytoj ateis. Neatrodo, kad nuolat linksmintų baro svečius savo dainomis.

Ak tu, Magna, Magna! Kodėl šmėkštelėjai mano gyvenime po dvidešimties metų tarsi neapčiuopiamas rūkas ir vargu ar kada vėl išnirsi. Kas tada galėjo atsitikti, kad tu metei viską, nesulaukei, kol grįšiu, ir dingai? Juk būdama kitame

pasaulio krašte aš negalėjau iškrėsti nieko, dėl ko tu pabėgai nuo manęs. Maniau, kad mes geriausios draugės, neturime paslapčių viena nuo kitos, bet pasirodė, kad labai klydau. Tu išnykai iš mano gyvenimo, palikusi akmenį ant širdies ir iki šiol neatsakytą klausimą: „Kodėl, kodėl?“ Kaip toje Barto dainoje...